

[Stinus]

må vi beklage, at det tilsyneladende kan blive nødvendigt, hvis folketinget overhovedet skal have nogen indflydelse på forsvarrets udvikling, at beskæftige sig med forsvaret på denne stykvisse måde. Denne tilsidesættelse af folketinget bærer forsvarsministeren ansvaret for og med ham de partier, som går ind for at forhandle hele forsvarrets udvikling bag lukkede døre.

Socialdemokratiets forsvarspolitiske ordfører, hr. Knud Damgaard, har ved flere lejligheder udtalt, at han ikke ser noget dansk behov for u-både, og hr. Løvig Simonsen har i dag udtalt, at socialdemokratiet ikke er fremmed for tanken om ikke at købe nye u-både. Hr. Knud Damgaard har også talt om bedre og billigere alternativer. Det radikale venstre deler hr. Knud Damgaards opfattelse på dette punkt og finder i øvrigt, at der er mange andre områder inden for forsvaret, hvor det vil være muligt at finde bedre og billigere alternativer.

Vi tror ikke på, at disse muligheder vil blive udforsket fuldt ud bag 11 mands udvalgets lukkede døre. Disse bedre og billigere alternativer, som hr. Knud Damgaard har talt om, er naturligvis noget, der bør drøftes i folketingsalen. Ikke mindst den omstændighed, at de er billigere, er interessant i den aktuelle situation, hvor forsvarsministeren er kommet med et udspil, som vil gøre forsvaret meget dyrere.

Det radikale venstre finder det i øvrigt særdeles uklogt, at forsvarsministeren nu har fremsat forslag om en milliardforøgelse på forsvarsområdet, samtidig med at det af hensyn til balancen i samfundsøkonomien er nødvendigt med gennemgribende besparelser overalt i samfundet. Dette »overalt« indebærer, at heller ikke forsvaret kan fredes, når det gælder besparelser.

Det radikale venstre håber og tror, at der kan skabes flertal for, at den første besparelse i forhold til forsvarsministerens udspil kan foretages gennem vedtagelse af dette forslag til folketingsbeslutning.

Albrechtsen (VS):

Dette forslag omhandler jo, som hr. Stinus var inde på det, i høj grad den problematik, at der ikke er en reel parlamentarisk, demokratisk kontrol med de forhandlinger, som foregår i dette 11 mands udvalg om det kom-

mende forsvarsforlig. Det har da også været hovedlinjen i de indlæg, der har været fra regeringens og regeringspartierne side og også fra socialdemokratiets side, at dette var forsvarsforligsstof, der ikke skal afgøres her og nu i folketingsalen, men må afvente disse lukkede drøftelser, som finder sted i 11 mands udvalget.

På et offentligt møde i Århus i går blev det oplyst, at det endda er således, at dette 11 mands udvalg er så lukket, at de enkelte folketingsmedlemmer i de partigrupper, som tilhører de fem partier, som er repræsenteret i udvalget, ikke engang er orienteret om det grundlag, der føres forhandlinger på. Det vil sige – hvis man tager disse oplysninger som udgangspunkt – at disse forhandlinger altså føres af en overordentlig snæver kreds. Grundlaget for, hvad der drøftes, er kun tilgængeligt for en overordentlig snæver kreds i folketinget. Det synes jeg er meget beklageligt, og jeg er helt enig i hr. Stinus' betragtninger om at det forhold må der altså laves om på.

Jeg havde egentlig håbet – også på baggrund af de udtalelser, der faldt på det offentlige møde i Århus i går – at den socialdemokratiske ordfører havde slået en noget mere åben tone an ved behandlingen af dette forslag, når det drejer sig om den demokratiske kontrol med disse ting. Men det kan være, at det kan komme i anden runde. Det rigtige må være, at i det mindste forsvarsudvalget får det materiale stillet til rådighed, som disse forsvarsforligsforhandlinger føres på grundlag af. Det må være et elementært minimumskrav, at folketinget har adgang til, at kontrollere, hvad det er, der foregår i dette i princippet mere eller mindre private udvalg, som man har nedsat. Det er i og for sig et privat udvalg, man har lavet. Det har ikke nogen særlig status, men ikke desto mindre tilgår der åbenbart dette udvalg informationer, som andre folketingsmedlemmer ikke har adgang til. Det synes jeg er meget forkasteligt, meget forkert, og jeg havde håbet, at socialdemokratiet havde givet nogle andre signaler her i dag med hensyn til den kontrol, som er nødvendig med disse ting. Det var jeg nødt til at bruge forholdsvis megen tid på.

Om SF-forslaget vil jeg sige, at det støtter VS naturligvis helt og fuldt i dets ordlyd. Vi mener, at u-både er noget skidt, slet og ret.